

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDEKİ ÇOCUKLARA YÖNELİK İNGİLİZCE DERS KİTAPLARINA İLİŞKİN İÇERİK ANALİZİ

Dr. Öğr. Üyesi. Banu Uslu
ALKÜ, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü
banuuslu@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi. Aysel Çağdaş
S.Ü. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü
aysel-cagdas@hotmail.com

Özet

Okul öncesi dönemde öğretim etkinliklerini gerçekleştirmeye yönelik çeşitli araç, gereç ve materyaller çocukların öğrenmesinde önemli bir yer tutmaktadır. Ders kitapları öğretme-öğrenme ortamlarının önemli bir ögesi ve tamamlayıcısıdır. Ülkemizde ders araç ve gereçlerinin sınırlı ve okul öncesi dönemde yabancı dil öğrenme kazanımlarını gerçekleştirmede kitapların yetersiz olması konunun önemini göstermektedir. Bu çalışmada okul öncesi eğitim düzeyinde yabancı dil öğretimi amaçlı hazırlanmış 50-74 ay arası kitapların ne tür bir içeriğe sahip olduğu ve hangi kelimelere ne derece yer verildiği tespit edilmiştir. Bu kapsamda kelime dağılımı açısından kullanılan kitaplar taranmış ve uzman görüşlerine dayalı her biri en az on kitaptan oluşan 2 set İngilizce kitap belirlenmiştir. Bu setlerde içerik taraması için uzman görüşlerine dayalı olarak ölçütler oluşturulmuştur. Bu ölçütler yabancı ve ana dildeki kelime kategorilerine göre oluşturulmuştur. Bu şekilde kitaplarda belirlenen kategoriler açısından ne tür kelimelere yer verildiği ve bunların ne sıklıkta kullanıldığı tespit edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Okul öncesi dönem, İngilizce, ders kitabı.

CONTENT ANALYSIS OF ENGLISH COURSE BOOKS FOR PRESCHOOL CHILDREN

Abstract

Textbooks are essential in teaching-learning environment. However, the books are inadequate in Turkey and the national materials are limited in terms of foreign language learning achievements in pre-school period. In the present study, the type of content that books should have and the number of the words that should be included in them are tried to be determined. In this context, based on expert opinion, 2 sets of English books, each consisting of at least ten books, were identified and examined in terms of word distribution. In these sets, depending on expert opinions, criteria were formed for book content. These criteria are formed according to word categories both in native and foreign language. In this way, the word category and their frequency are tried to be determined.

Keywords: Preschool period, English, coursebooks.

GİRİŞ

Okul öncesi dönem insan yaşamının en hızlı geliştiği, beynin öğrenmeye en hazır olduğu dönemdir. Dolayısıyla özellikle 5-6 yaş çocuklarının kendi dillerinin yapılarını kavradıkları, dili bir yetişkin gibi kullanmaya başladıkları ve henüz dil öğrenmedeki fırsat kapılarının açık olduğu bu kritik dönemdir. Çocukların erken yaşta dille karşılaşmalarına bağlı olarak dili daha iyi öğrendikleri ve dilde ustalaştıkları oldukça yaygın bir inanıştır. Hâlbuki bu tüm araştırmacılar tarafından kabul edilmemektedir. Elbette çocuklar bunda çok başarılılar, fakat daha iyi olduklarına dair fikir ayrılıkları söz konusudur. Öğrenme hızına bakıldığında araştırmalarda buna ilişkin çocukların lehine bir bulgu yoktur hatta tam tersine yetişkinlerin ve gençlerin daha hızlı öğrendiklerinden söz edilmektedir (Gass ve Selinker, 1994).

Dil öğretimi dilin yapısını anlama, dildeki kuralları bilme ve tüm bunları doğru kullanabilmedir. Bu nedenle dil öğretimi zengin materyallerle donatılmış ve iyi planlanmış bir öğretim programıyla ve bunları kullanmayı ve yürütmeyi en iyi şekilde yapabilecek öğretmenlerle mümkündür. Anadildeki sağlam temel, zengin kelime hazinesi ve yapılar diğer bir dilin ya da dillerin öğrenilmesini desteklemektedir. Anadilde karşılığı bilinmeyen bir şeyin bir başka dilde öğrenilmesi güç hatta imkânsızdır (Gass ve Selinker, 1994).

Lambert'e göre, anadillerini öğrenmeye başlayan öğrencilerin anadillerinin yanında 3-4 yaşlarına bastıklarında veya en geç 10 yaşına kadar bir yabancı dili öğrenmeye başlarsa, çiftdillilik (bilingualism) için büyük avantaj sağlanır; çiftdilli öğrenciler kavram oluşturmada daha beceriklidirler ve büyük ölçüde düşünsel esneklik kazanırlar. Yine, çocukluk döneminin ilk yıllarında edinilen ikidilliliğin dikkate değer bilişsel (cognitive) yararları olduğu saptanmıştır (Reynolds 1975; Akt. Demirezen, 2003). Okul öncesi yıllarda kelime bilgilerinin hızlı bir şekilde geliştiği bir dönemdir. Çocukların yeni kelimeleri anlamaları ve kullanmaları bu anlamlı kullanımlarla mümkündür (Kail, 2002 ss.256-257). Bu yönüyle dil öğrenmede kelimelerin niteliği ve niceliği büyük önem taşımaktadır. Türkçe Sözlük'te kelime, "anlamı olan ses veya ses birliği, söz, sözcük (Türkçe Sözlük:1264)." olarak tanımlanır. Korkmaz, kelime kavramını hem şekil hem de anlam yönünden ele alarak ona daha detaylı bir tanım yapar. Ona göre kelime, "bir veya birden çok heceli ses öbeklerinden oluşan, aynı dili konuşanlar arasında zihinde tek başına kullanıldığında belli bir kavrama karşılık olan somut veya belli bir duygu veya düşüncüyü yansıtan soyut yahut da somut ve soyut kavramlar arasında ilişki kuran dil birimi"dir (Korkmaz, 1992: 100).

Günümüze kadar yapılan araştırmalarda bir yaban dil kitabının içeriğinin ölçülmesinde genel olarak hece sayısı (ortalamaları), sözcük sayısı cümle sayıları (ortalamaları) olmak üzere üç farklı değişken kullanılmıştır. Bu değişkenler arasında araştırmacılar tarafından pek çok farklı orantısal değerler belirlenmiştir. Goldbort (2001:41) bir metindeki cümle, sözcük, hece sayısı değişkenlerini, kullanmıştır. Kesin olmasa da metnin kim tarafından okunması gerektiği konusunda fikir verdiğinden bu değişkenleri kullanan Flesh, Dale-Cale, Spache, Fry gibi araştırmacıların çalışmalarını önemli görmektedir.

Okul öncesi dönemde öğretim etkinliklerini gerçekleştirmeye yönelik çeşitli araç, gereç ve materyaller çocukların öğrenmesinde önemli bir yer tutmakla birlikte, ders kitapları öğretme-öğrenme ortamlarının önemli bir ögesi ve tamamlayıcısıdır. Özellikle ülkemizde ders araç ve gereçlerinin sınırlı olması ve okul öncesi dönemde yabancı dil öğrenme kazanımlarını gerçekleştirmede ders kitaplarının yetersiz olması konunun önemini göstermektedir. Son yıllarda yapılan araştırmalarda gerek anadilde gerekse de yabancı dilde öğretmenlerin derslerinde kullandıkları öğretim materyalleri arasında, ders kitapları ilk sırayı almaktadır (Özbay, 2003;). Bu durum, öğretim araçlarındaki gelişme ve çeşitlenmelere rağmen ders kitaplarının, öğretmenlerin en sık kullandığı temel kaynak araçları olduğunu göstermektedir.

Okul öncesi dönemde yabancı dil eğitimin amaçlarından biri de türlü etkinlikler yoluyla öğrencilerin kelime dağarcığını geliştirmektir. Bu yönüyle bu dönemdeki çocuklara "Hangi sözcüklerin öğretilmesi gerekmektedir? Bir kitapta kaç sözcük olmalı ve bunların çocukların yaşlarına göre dağılımı nasıl olmalı? Bilinmeyen ve öğretilecek sözcüklerin oranı ne kadar olacak? Bunlar ne kadar sıklıkla tekrarlanacak ya da ne kadar sıklıkla tekrarlanırsa öğrenci bunları öğrenebilecek? Ders kitabının tamamında öncelikli olarak hangi sözcükler öğretilecek? Gibi soruların okul öncesi dönem ve yabancı dil uzmanlarınca cevaplanması gereken sorulardır. Dil öğretimi amaçlayan kitaplarında içeriğe yönelik iki önemli ilke ön plana çıkmaktadır:

- Dilbilgisi yönünden ilkeler: Çocuk kitaplarında kullanılan kelimelerin seçimi, türü, harf- hece sayısı, kullanılan cümlelerin uzunluğu gibi ilkeleri kapsamaktadır.
- Eğitim yönünden ilkeler: İçeriğin seçimi, ilgi çekici olması, eğitsel mesajların verilmesi, öğrencinin düzeyine uygunluğu vb. ilkeler.

Türkiye'de okul öncesi dönemde yabancı dil öğretiminde yaş ve düzeye göre hangi kelimelere ne sıklıkla yer verileceği, kitaplarda kelimelere nasıl yer verileceği konusundan araştırmaların yetersiz olduğu görülmektedir. Ayrıca, kitaplarda kelime dağarcığını geliştirmeye ilgili bir kere yer verilen

kelimelerin tekrar ve pekiştirme alıştırmalarının ne kadar sıklıkta hangi aşamada gerçekleştirileceği konu uzmanlarının çeşitli çalışmalarıyla belirlenmelidir. Çocuğun yaş, düzey ve ihtiyaçlarına göre hangi kelimelerin ele alınıp ne kadar öğretileceği yanında, İngilizce ders kitaplarındaki sözcük çalışmalarında çeşitli alıştırmaya, oyun ve bulmaca gibi çalışmalara ne kadar ve nasıl yer verileceği üzerine de, çalışmaların yetersiz olduğu görülmektedir. Bu nedenle bu çalışmada alandaki yetersizlikler göz önüne alınarak okul öncesi dönemde daha çok İngilizce dil bilgisine yönelik bir kapsamda kullanılan kelimelerin tür ve sayıda olduğu çocukların yaş gruplarına göre ele alınmıştır. Bu kapsamda aşağıdaki sorulara cevaplar aranmıştır:

1. 50-74 ay çocuklara yönelik İngilizce kitaplardaki kelimelerin dağılımı nedir?
2. İngilizce kitapların içeriğindeki isimlerin yaş gruplarına göre dağılımı nedir?
3. İngilizce kitapların içeriğindeki fiillerin yaş gruplarına göre dağılımı nedir?
4. İngilizce kitapların içeriğindeki sıfatların yaş gruplarına göre dağılımı nedir?
5. İngilizce kitapların içeriğindeki zarfların yaş gruplarına göre dağılımı nedir?

YÖNTEM

Bu çalışmada Türkiye’de okul öncesi eğitim düzeyinde yabancı dil öğretimi amaçlı hazırlanmış 50-74 ay arası kitapların ne tür bir içeriğe sahip olduğu ve hangi kelimelere ne derece yer verildiği tespit edilmiştir. Bu nedenle bu çalışmada nitel araştırma yaklaşımıyla doküman incelenmesi yöntemi kullanılmıştır. Bu amaçla Okulöncesi döneme yönelik yabancı dil kitapları tüm ülke genelinde taranmış ve betimlenmeye çalışılmıştır. Nitel araştırma gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olaylar hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2011). “Doküman incelemesi belli başlı beş aşamada yapılabilir: 1. Dokümanlara ulaşma, 2. Orijinalliğini kontrol etme, 3. Dokümanları anlama, 4. Veriyi analiz etme ve 5. Veriyi kullanma” (Foster, 1995, akt. Yıldırım ve Şimşek, 2011: 193).

Bu kapsamda kelime dağılımı açısından kullanılan kitaplar taranmış ve uzman görüşlerine dayalı olarak 4 yaş grubu için 6 kitap ve 5 yaş grubu için 6 kitap belirlenmiştir. Bu setlerde içerik taraması için uzman görüşlerine dayalı olarak ölçütler oluşturulmuştur. Bu ölçütler yabancı dildeki dil bilgisi kelime kategorilerine göre oluşturulmuştur. Bunlar; isimler, fiiller, zamirler, zarflar, sıfatlar, bağlaçlar, edatlar, öbekli eylemler/deyimli fiiller, soru kelimeleri, sayılar, niceleyici/miktar belirleyiciler, ünlemler/nidalar/laflar arasında söylenen sözler, renkler, ikilemeler ve konuşma tümcecikleridir. Bu şekilde okul öncesi dönem yabancı dil kitaplarında belirlenen kategoriler açısından ne tür kelimelere yer verildiği ve bunların ne sıklıkta kullanıldığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Belirlenen kitaplardaki kelimeler ait oldukları kategoriye göre kelime sayım programına yüklenmiş ilgili yaş grubunda en çok tekrarlanan ve kullanılan kelimeler belirlenmiştir.

Ulaşılan dokümanlar tek başına araştırmanın veri setini oluşturduğu için araştırmanın amacına göre sistemli bir içerik analizine tabi tutulmuştur. Dokümanlar Yıldırım ve Şimşek’in (2011: 197) belirttiği aşağıdaki dört aşamada analiz edilmiştir: 1) Analize konu olan veriden örneklem seçme, 2) kategorilerin geliştirilmesi, 3) analiz biriminin saptanması ve 4) sayısallaştırılması.

Kelime sayma programıyla gerçekleştirilen 50-74 ay yabancı dil kavram tablosu ve betimsel analiz sonuçları okul öncesi ve çocuk gelişimi alanından 3 akademisyen ve bu yaş grubunda görev yapan 3 öğretmen tarafından incelenmiştir. Uzman görüşlerinin değerlendirilmesinde, her bir kitaba ait kapsam geçerliği oranı hesaplanmıştır. Ardından, hesaplanan kapsam geçerliği oranlarının ortalaması alınarak kapsam geçerliği indeksi belirlenmiştir (Başol et. al. 2008; Çepni et. al., 2009; Yurduğül, 2005). Betimsel analizlerde elde edilen sonuçların kapsam geçerliği 0,82 olarak bulunmuştur.

BULGULAR

Tablo 1: 4-5 Yaş Çocuklara Yönelik Yabancı Dil Kitaplarındaki Kelimelerin Dağılımı

Kelime Türleri	5 YAŞ					4 YAŞ				
	Kelime Çeşidi	-f-	%	Kitap Sayısı	Kitap Başına Ortalama Kelime Sayısı	Kelime Çeşidi	-f-	%	Kitap Sayısı	Kitap Başına Ortalama Kelime Sayısı
Noun	503	4626	30,63	6	771,00	446	3946	28,65	6	657,67
Verbs	246	3828	25,34	6	638,00	212	3902	28,33	6	650,33
Adjectives	79	774	5,12	6	129,00	56	575	4,18	6	95,83
Adverbs	55	484	3,20	6	80,67	21	290	2,11	6	48,33
Pronouns	28	1155	7,65	6	192,50	19	1150	8,35	6	191,67
Phrasal Verb	74	379	2,51	6	63,17	49	352	2,56	6	58,67
Interjection	46	663	4,39	6	110,50	49	650	4,72	6	108,33
Spoken phrases	46	185	1,22	6	30,83	41	180	1,31	6	30,00
Prepositions	20	630	4,17	6	105,00	19	473	3,43	6	78,83
Question words	15	422	2,79	6	70,33	13	410	2,98	6	68,33
Colours	10	184	1,22	6	30,67	9	296	2,15	6	49,33
Possesive Pronoun	7	395	2,62	6	65,83	7	341	2,48	6	56,83
Articles	7	857	5,67	6	142,83	3	810	5,88	6	135,00
Conjunction	8	389	2,58	6	64,83	6	311	2,26	6	51,83
Numbers	8	93	0,62	6	15,50	6	64	0,46	6	10,67
Determiner	8	40	0,26	6	6,67	3	22	0,16	6	3,67
Personal Pronoun	1	1	0,01	6		0	0	0,00	6	0
	1160	15104				959	13772			

Tablo 1’de araştırma kapsamında incelenen okul öncesi dönem İngilizce kitaplardaki kelimelerin yaş gruplarına göre dağılımı incelenmiştir. Buna göre incelenen 6’şar kitaptan 5 yaş grubunda 1160 çeşit 15104 kelime bulunmaktadır. Buna karşın 4 yaş grubundaki çocukların kitaplarında ise 956 çeşit toplam 13772 toplam kitap bulunmaktadır. Bu dönemde öğrencilerin yaşları ile birlikte kitaplardaki kelime çeşit ve sayısının arttığı görülmektedir. Bu artış %20’ye yakındır. Her iki yaş grubunda da kitaplarda bulunan en fazla kelime türü sırasıyla noun, verbs, pronouns, Adjectives ve adverb’tir. Bu kelime türleri 4 ve 5 yaş grubundaki yabancı dil kitaplarından %70’in üzerinde bulunmaktadır. Kelime türlerinin yaş gruplarına göre dağılımı birkaç istisna dışında denk bir dağılım gösterdiği görülmüştür. Yaşla birlikte kelime türü ve sayısı artarken sadece “colours” kelimesi gerek tür gerekse de sayıca 4 yaş kitaplarda daha fazladır. Tablo’da dikkat çeken diğer bir husus ise 5 yaş grubunda “noun” çeşidi ve sayısı 4 yaş grubundan oldukça fazladır. Bununla birlikte 4 yaş grubu kitaplarda “noun” ve “verbs” kelimelerinin çeşidi ve sayısı birbirine denktir.

Tablo 2a. Yabancı Dil Kitaplarının İçeriğindeki “noun” ların Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

YAŞ GRUBU	Kelime Çeşidi	-f-	%	Kitap Sayısı	Kitap Başına Ortalama Kelime Sayısı
4 Yaş	446	3946	28,65	6	657,67
5 Yaş	503	4626	30,63	6	771,00

Tablo 2a’da araştırma kapsamında incelenen okul öncesi dönem İngilizce kitaplarda bulunan “noun”ların yaş gruplarına göre dağılımı incelenmiştir. Buna göre 4 yaş grubunda kitap başına 657,67

fiil kelimesi ve 5 yaş grubunda ise 771,00 "noun" kelimesi bulunmaktadır. Noun'lar açısından yaş grubu arttıkça kelime çeşit ve sayısının arttığı görülmektedir.

Tablo 2b: Yaş Gruplarına Göre Yabancı Dil Kitaplarında En çok Tekrar Eden "Noun"lar

4 Yaş	Kelime Sayısı	5 Yaş	Kelime Sayısı
1. minigon	119	Basket	145
2. hippo	109	Kenny	89
3. monkey	88	Song	76
4. hands	75	Mummy	71
5. song	64	Hands	69
6. cat	64	Apples	66
7. dog	59	Molly	57
8. teddy	57	Numbers	55
9. balloon	50	Circle	54
10. star	49	Eyes	52

Tablo 2b'de incelenen kitaplarda bulunan ve en fazla tekrar eden 10 isim yaş gruplarına göre betimlenmiştir. Doküman analizlerine göre 4 yaş grubunda en çok tekrar eden isim "Minigon", 5 yaşta ise "basket"tir. Her iki yaş grubunda nicelik ve nitelik açısından isimlerin farklılık gösterdiği görülmektedir. Bununla birlikte "hands" ve "song" isimleri her iki yaş grubunda da kitaplarda ilk onda bulunmaktadır.

Tablo 3a: Yabancı Dil Kitaplarının İçeriğindeki "adjectives" lerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Yaş Grupları	Kelime Çeşidi	-f-	%	Kitap Sayısı	Kitap Başına Ortalama Kelime Sayısı
4 Yaş	56	575	4,18	6	95,83
5 Yaş	79	774	5,12	6	129,00

Tablo 3a'da incelenen kitaplarda bulunan sıfatların yaş gruplarına göre dağılımı incelenmiştir. Buna göre 4 yaş grubundaki kitaplarda ortalama kitap başına 95,83 sıfat kelimesi ve 5 yaş grubunda ise ortalama olarak 129,00 sıfat kelimesi bulunmaktadır. 4 yaş grubu ile 5 yaş grubu karşılaştırıldığında üst yaş grubu kitaplarda bulunan kelime sayısı oldukça fazladır.

Tablo 3b: Yaş Gruplarına Göre Yabancı Dil Kitaplarında En çok Tekrar Eden "Adjectives"ler

4 Yaş	Kelime Sayısı	5 Yaş	Kelime Sayısı
1. happy	59	little	103
2. little	56	big	96
3. big	52	cold	44
4. good	36	happy	43
5. hot	35	happy birthday	40
6. cold	31	Yummy	40
7. yummy	29	Sunny	39
8. sunny	23	Windy	30
9. ready	22	Small	26
10. funny	20	Hungry	25

Tablo 3b'de incelenen kitaplarda bulunan ve en fazla tekrar eden 10 sıfat yaş gruplarına göre analiz edilmiştir. Analizlere göre 4 yaş grubunda en çok tekrar eden sıfat "happy", 5 yaşta ise "little" sıfatıdır. Her iki yaş grubunda da benzer sıfatların yoğun bir şekilde bulunduğu görülmüştür.

Tablo 4a: Yabancı Dil Kitaplarının İçeriğindeki "Verbs" lerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Yaş Grupları	5 YAŞ				
	Kelime Çeşidi	-f-	%	Kitap Sayısı	Kitap Başına Ortalama Kelime Sayısı
4 Yaş	212	3902	28,33	6	650,33
5 Yaş	246	3828	25,34	6	638,00

Tablo 4a'da araştırma kapsamında incelenen okul öncesi dönem İngilizce kitaplarda bulunan fiillerin yaş gruplarına göre dağılımı incelenmiştir. Buna göre 4 yaş grubunda kitap başına 650,33 fiil kelimesi ve 5 yaş grubunda ise 638,00 fiil kelimesi bulunmaktadır. Tablo'da dikkat çeken önemli durum söz konusudur. Fiil sayısı 4 yaş grubunda 5 yaş grubuna kıyasla daha yüksektir.

Tablo 4b: Yaş Gruplarına Göre Yabancı Dil Kitaplarında En çok Tekrar Eden "Verbs"ler

4 Yaş	Kelime Sayısı	5 Yaş	Kelime Sayısı
1. is	473	İs	458
2. says	237	Play	176
3. can	225	Am	125
4. let's	130	Can	118
5. are	119	See	110
6. got	109	Says	103
7. look	107	Like	95
8. am	100	let's	94
9. see	98	Come	82
10. play	95	listen to	77

Tablo 4b'de incelenen İngilizce kitaplarda bulunan ve en fazla tekrar eden 10 fiil yaş gruplarına göre analiz edilmiştir. Analizlere göre her iki yaş grubunda da en fazla tekrar eden fiil "is"dir. Yerleri farklı sıralarda olmakla birlikte her iki yaş grubunda kitaplarda yer alan fiillerin sıralaması benzerlik göstermektedir.

Tablo 5a: Yabancı Dil Kitaplarının İçeriğindeki "Adverbs" lerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Yaş Grupları	5 YAŞ				
	Kelime Çeşidi	-f-	%	Kitap Sayısı	Kitap Başına Ortalama Kelime Sayısı
4 Yaş	21	290	2,11	6	48,33
5 Yaş	55	484	3,20	6	80,67

Tablo 5a'da incelenen kitaplarda bulunan zarfların yaş gruplarına göre dağılımı incelenmiştir. Buna göre 4 yaş grubundaki kitaplarda ortalama 48,33 zarf kelimesi ve 5 yaş grubunda ise 80,67 zarf kelimesi bulunmaktadır. 4 yaş grubu ile 5 yaş grubu karşılaştırıldığında yaş artışı ile birlikte İngilizce kitaplarda bulunan zarf sayısının arttığı görülmektedir.

Tablo 5b: Yaş Gruplarına Göre Yabancı Dil Kitaplarında En çok Tekrar Eden "Adverbs"ler

4 Yaş	Kelime Sayısı	5 Yaş	Kelime Sayısı
1. today	38	today	64
2. yes	32	Now	58
3. no	31	Yes	43
4. too	24	Like	40

5. then	24	No	30
6. all	19	Then	26
7. here	18	too	25
8. again	18	there	18
9. now	16	when	17
10. so	10	here	17

Tablo 5b’de incelenen İngilizce kitaplarda bulunan ve en fazla tekrar eden 10 zarf kelimesi yaş gruplarına göre analiz edilmiştir. Analizlere göre 4 ve 5 yaş grubunda en çok tekrar eden zarf “today”dir. Yine benzer şekilde “yes” ve “no” zarfları her iki yaş grubunda da ilk beşte kitaplarda yer bulmaktadır. Genel olarak her iki yaş grubunda bulunan zarfların nitelik ve niceliği yüksek oranda benzerlik göstermektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada Türkiye’de okul öncesi eğitim düzeyinde anadil öğretimi amaçlı hazırlanmış 4 ve 5 yaşındaki çocuklara yönelik kitapların ne tür bir içeriğe sahip olduğu ve hangi kelimelere ne derece yer verildiği tespit edilmiştir. Kelime sayma programıyla gerçekleştirilen analizlere göre anadil kitaplarında en fazla “noun”, sonra “verb”, “pronoun”, “adjectives” ve “adverbs”lere yer verildiği görülmüştür. Okulöncesi kitaplarda en az yer verilen kelimeler ise “Numbers”, “Determiner” ve “Personal Pronoun”lardır. Kelimelerin tekrar edilmesi kelime öğretiminde ve söz varlığının geliştirilmesinde önemli bir faktördür. Anılan ve Genç (2011), araştırmalarında kelime öğretiminde sık tekrarların olması gerektiğini ancak kitaplarda bu durumun söz konusu olmadığını belirtmektedir. Bu açıdan bakıldığında okul öncesi dönemdeki her iki yaş grubunda da benzer isim, fiil, sıfat ve zarfların yoğun bir şekilde kullanıldığı görülmüştür.

Yabancı dilde Kelime hazinesinin zenginleştirilmesi anlama ve anlatma temel dil becerilerinin geliştirilmesi ile yakından ilişkilidir. Temel kelime servetinin geliştirilmesi eğitim ve öğretimde kullanılacak araç-gerecin iyi tasarlanarak hazırlanması ile mümkündür. Yabancı dilde ders kitabı, etkinlik kitapları, şayet çocukların gelişimsel özellikleri, kültürel uygunluk ve İngilizcedeki temel kelime serveti dikkate alınarak hazırlanırsa bunlardan faydalanacak öğrencilerin kelime öğrenmeleri kolay olacak, buna bağlı olarak yabancı dil kelime dağarcığı fazla olacaktır.

Bunların gerçekleşmesi için de; okul öncesi dönemde İngilizce ders kitabı hazırlanırken önceden belirlenen hedef ve stratejiler dikkate alınarak kitapta, eğitim-öğretim yılı boyunca, kaç kelimenin öğretileceği ile ilgili çalışmalar yapılmalıdır. Dili öğretiminin ilk aşaması olan okul öncesi dönemde, kazandırılması gereken kelimelerin somut ve çocuğun yakın çevresiyle ilgili olmasına dikkat edilmeli, kitaplarındaki kelime öğretme faaliyetlerini destekler mahiyette, gerekirse kazandırılacak kavram ve kelimelerin resimleri, kavram kartları da hazırlanmalıdır. Bunun dışında okul öncesi dönemde yabancı dil öğretiminde önceden belirlenecek kelimelerinin öğrencilere kazandırılması genel bir ilke olarak kabul edilmelidir ve ders kitapları ve öğretim programları buna göre hazırlanabilir. Yaş gruplarına göre veya sınıflara göre öğretilmesi gereken bir yabancı dil sözcük hazinesi listesi belirlenebilir. Okulöncesi dönemdeki yabancı dil ders kitapları bu listedeki sözcüklerden oluşabilir. İleriki araştırmalarda özellikle okul öncesi dönemdeki kitaplarında bulunan yabancı dil kelimelerinin, kültürel uygunluğu ve çocukların hazırbulunuşluklarına uygunluğu incelenebilir.

Not 1: Bu makale, "Anadili Türkçe Olan 50-74 Aylık Çocuklar İçin Yaşantı Odaklı Yabancı Dil Edinimi Programının İngilizce Öğrenimine Etkisinin İncelenmesi" başlıklı ilk yazarın doktora tezinden elde edilmiştir.

Not 2: Bu çalışma Selçuk Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinatörlüğü (BAP) tarafından 16102002 numaralı proje ile finanse edilmiştir.

Not 3: Bu alışma 10- 12 Mayıs 2018 tarihlerinde Antalya'da düzenlenen 9'uncu Uluslararası Eđitimde Yeni Yönelimler Kongresi'nde bildiri olarak da değerlendirilmiştir.

KAYNAKÇA

Anılan, H. ve Genç, B. (2011). Türkçe dersinde öğrenilen yeni sözcüklerin yazılı anlatımlarda kullanım durumu. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 111-132.

Demirezen, M. (2003). Yabancı dil ve anadil öđreniminde kritik dönemler. *Dil Dergisi*, 118, 5.

Fry, Edward B.(1988) Writeability : The Prenciples of Writing for Increased Comprehension, Editors: B.Zakaluk, S Jay Samuels. International Reading Assocation Inc.

Gass, S. M., Selinker, L. (1994). *Second language acquisition: An introductory course*. Lawrence Erlbaum Associates, Inc. USA.

Goldbord, R. (2001). Readable Writing By Scientists and Researchers. *Journal of Environmental Healty*, Vol.63, Issue 8, P.40-42.

Kail, R. V. (2002). *Children*. Prentice Hall: USA.

Korkmaz, Z (1992). *Gramer Terimleri Szlđ*, Ankara: Trk Dil Kurumu Yayınları.

zbay, M. (2003). Öğretmen Görüşlerine Göre Ankara Merkez İlköğretim Okullarında Türkçe đretimi. Ankara: Gölge Ofset Matbaacılık.

TDK. (2013). Türkçe sözlük. Ankara: TDK yayınevi.

Yıldırım, A. şimşek, H. (2013). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Ankara: Seękin. ISBN: 978-975-02-2603-8.